

Měřínský, Zdeněk

**VII. seminář o zkoumání výrobních objektů a technologií
archeologickými metodami**

Archaeologia historica. 1986, vol. 11, iss. [1], pp. 523-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/139653>

Access Date: 25. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

základě. Další příspěvky již ležely na rozhraní mezi archeologií a dějinami umění. Dr. R. Turek, DrSc., podrobně rozebíral vlivy evropského vývoje sakrální architektury na ty objekty, které máme zachyceny na našem území, a dr. K. Benda, CSc., sledoval středoasijské prvky ve formě a výzdobě zlatých džbánů ze Sinnicolaul Mare.

Na konferenci odezněla i řada referátů věnovaných jazykovědné, literárně-vědné a právní problematice. Zasedání pak ukončily referáty přednesené poslední den konference v Břeclavi, kde se archeologické problematiky týkala přednáška dr. J. Knebela, v níž byly konfrontovány údaje tzv. Bavorského geografa o kme-novém území lužických Milčanů s poznatky o sídlištním vývoji získanými archeo-logickými výzkumy. Zakončením zasedání byla pak exkurze do Mikulčic, kde podal v výsledcích dosavadních výzkumů výklad dr. Z. Klanica, CSc.

ZDENĚK MĚŘÍNSKÝ

VII. seminář o zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami

Zasedání se konalo dne 26. II. 1985 v Technickém muzeu v Brně a odeznělo na něm celkem 12 referátů a sdělení. Úvodní blok přednášek byl věnován proble-matice železářské výroby. Zahájil jej J. Merta, který hovořil o výzkumu středov-ěké železářské výroby na Žďársku, zejména tzv. Šlakhamru mezi Žďárem nad Sázavou a Přibyslaví, kde byl prováděn i menší archeologický sondážní výzkum. K. Fűryová předvedla výsledky výzkumu na zaniklé středověké vesnici Somkút u Gemerského Sadu (okr. Rožňava), při němž byly prozkoumány železářské pece datované autorkou rámcově do 11.– 12. století. O. Šedo seznámil přítomné s ná-lezy středověkých kovářských výhni v Kysuckém Novém Meste (okr. Čadca), na hradě Strečno (okr. Žilina) a ve Vyškově. Další dva příspěvky K. Stránského a J. Mertvy se již týkaly problematiky novověké železářské výroby.

Další část referátů byla již různorodějšího charakteru a odezněly zde příspěvy věnované laténskému období, dále novověké sklářské výrobě a referát J. Jaroše o problematice středověkých a novověkých mlýnských kamenů, zejména v souvis-losti s rekonstrukcí mlýna ve Slupí na Znojemsku a přípravou expozice TM v Brně o mlynářství. Velmi zajímavý příspěvek o nálezu pekařské dílny v Olomouci, Pe-kařské ul., která zanikla podle archeologických nálezů po polovině 14. století, před-nesl J. Bláha. V posledním příspěvku hovořili Z. Himmelová a Z. Měřinský o do-kladech kovolitectví a šperkařství ze slovanských hradíš „Petrova louka“ u Stra-chočina a „Vysoká zahrada“ u Dolních Věstonic na Břeclavsku.

Seminář, tak jako v minulých letech, přinesl další poznatky o problematice výrobních postupů a o otázkách technologie jednotlivých výrobních odvětví od pravěku až po novověk.

ZDENĚK MĚŘÍNSKÝ

Kolokvium Obeživo na Slovensku v období denárovej meny – 11.–zač. 14. stor.

V dňoch 21.–23. októbra 1985 usporiadal Archeologický ústav SAV v Nitre štvrté numizmatické kolokvium, venované tentoraz problémom denárovej meny

na Slovensku. Zasadnutie otvoril Š. Kazimír, predseda Komisie pre numizmatiku pri AÚ SAV.

Historický rámec skúmaného obdobia vykreslili referáty R. Marsinu „Politický vývoj na Slovensku od konca 10. do začiatku 14. storočia“ a M. Kučeru „Hospodárske premeny Slovenska v 10.–13. storočí“. Tovarovo-peňažným vzťahom v období denárovej meny sa venoval Š. Kazimír. Prehľad problematiky arpádovského mincovníctva priniesol referát J. Hunku. L. Nemeškal rozoberal otázky českej a uhorskej mincovej výroby v 13. storočí a jej vzťah k európskemu vývoju. Prednáška J. Hlinku priniesla historicko-numizmatickú analýzu nálezov mincí z 11.–zač. 14. storočia na Slovensku. Nálezom cudzích mincí v slovenských nálezoch venovala pozornosť E. Kraskovská, nálezom byzantských mincí A. Fiala. Nálezy uhorských mincí denárovej meny v Čechách hodnotila J. Hásková, ktorá poukázala na ich malý počet. Referát J. Šmerdu o nálezoch týchto mincí na Morave upozornil na veľkú koncentráciu ražieb Štefana I. Blok prednášok o nálezoč arpádovských mincí zo Slovenska priniesol v referáte M. Hanuliaka hodnotenie mincí v hrobch 11.–13. storočia, M. Rejholcová prezentovala paletu nálezov z pohrebiska v Čakajovciach a T. Nešporová spracovala staršie nálezy z pohrebiska na Skalke pri Trenčíne a z Trenčianskeho hradu. T. Štefanovičová poukázala na rôzne aspekty významu nálezov mincí pre archeologické bádanie. Otázkami ikonografie arpádovských mincí sa zaoberal J. Hlinka a z hľadiska heraldického, predovšetkým štátneho znaku, hodnotil ikonografiu týchto mincí J. Novák. Na orientálne vplyvy na arpádovských minciach upozornila J. Štěpková.

Prednášky na vysokej odbornej úrovni priniesli veľa nových pohľadov nielen na hodnotenie arpádovského mincovníctva, ale najmä na celkový politický a hospodársky vývoj tohto obdobia. Zasadnutie sa konalo vo veľmi dobrom, priateľskom pracovnom ovzduší, v ktorom boli prednášky podnetom pre živé a užitočné diskusie. Referáty prednesené na kolokviu budú publikované v samostatnom zborníku.

TATIANA ŠTEFANOVIČOVÁ

Mezinárodní symposium o antropologii středověku

Ve dnech 30. září až 4. října se sešlo v Národním muzeu v Praze mezinárodní symposium, které bylo věnováno antropologii středověku. Symposium uspořádalo antropologické oddělení Přírodovědeckého muzea na vyzvání pracovní skupiny evropských antropologů, která už pořádala tři symposia, na nichž se hovořilo o antropologii různých pravěkých období. Nejdříve to byla antropologie neolitu v r. 1965 v Mohuči, pak v Sils-Maria ve Švýcarsku antropologie doby bronzové v r. 1978 a v roce 1982 opět Mohuč se symposiem věnovaným etnogenezi evropských národů. Iniciátorkou všech těchto setkání byla prof. dr. I. Schwidetzky z Mohuče, která byla také čestným hostem pražského zasedání. Symposia se účastnilo celkem 15 zahraničních hostů ze 6 evropských zemí, další tři badatelé se nemohli osobně zúčastnit, ale poslali své referáty pro otištění. Hojná byla účast domácích antropologů, archeologů, historiků a demografů. Na symposiu bylo předneseno 26 referátů, z nichž upozorňujeme zejména na tyto referáty:

J. Polišenský (Praha), Anthropology and history: the past and the present.
W. Meyer (Basel), Statussymbole – sichtbare Zeichen der Standeszugehörigkeit.
F. W. Rösing (Ulm), I. Schwidetzky (Mainz), Soziale Differenzierungen bei mittelalterlichen Bevölkerungen, Aussagen des Skelettmaterials.